

[Agnete Laustsen]

lig noget skråsikre betragtninger, fru Pernille Forchhammer er kommet med om forholdene i Sydafrika, der tydeligt lader formode – men jeg vil da gerne have det bekræftet – at fru Pernille Forchhammer har aflagt besøg i landet og har haft lejlighed til at tale med repræsentanter både for den hvide og for den sorte del af befolkningen. Jeg går ud fra, at når der er en sådan sikkerhed til stede hos fru Pernille Forchhammer, så må det bero på et indgående kendskab til og besøg i det pågældende land. Men det vil jeg som sagt gerne have bekræftet.

Hr. Jørgen Estrup er på den mere moderate fløj nu og siger, at der ikke er tale om ideelle krav. Der er tale om en række praktiske krav, man gerne vil have opfyldt. Det vil vi også fra konservativ side, så jeg tror egentlig, at vi er ved at nærme os hinanden. Det, der er ideen med at indføre nogle krav, er naturligvis, at vi må se, om der er en udvikling i gang. Vi kan ikke bare her og nu lade tingene køre. Det er også derfor, jeg siger, at vi fra konservativ side undlader at stemme til forslaget.

Jeg vil meget gerne slå fast, at sanktionerne i sin tid blev indført for, som det også er blevet anført i dag, at afskaffe apartheid. De blev ikke indført, fordi vi pludselig skulle til at skrive – det er til hr. Ole Espersen – Sydafrikas nye forfatning eller grundlov eller noget som helst i den retning. De blev indført for, at apartheidlovgivningen skulle afskaffes. Men vi skal ikke blande os i, hvordan Sydafrikas indre forhold, sociale forhold m.v., udvikles. Det er sagt både til den ene og til den anden.

Til hr. Kim Behnke vil jeg gerne sige, at jeg sagde, det fremgår også af mit manuskript: Når der er vedtaget ultimo juni de fremsatte forslag til afskaffelse af apartheidlovgivningen. . .

Grunden til, at vi ikke har delt vores betragtninger, som de kommer til udtryk i betænkningen, vedrørende henholdsvis ophævelse af restriktionerne og investeringerne og handelsrestriktionerne i øvrigt, er, at vi må se det som en helhed, som led i en langsigtet køreplan.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg mener, det er på tide, at vi begynder at tale om den køreplan i stedet for én gang til at slå hinanden i hovedet med, hvad der er sagt i tidernes morgen og lignende ting, i stedet for at sige: Hvordan kan vi løse det problem, at Dan-

mark har bragt sig selv op i en krog ved at have den fjollede sanktionslovgivning uden at ville acceptere begrundelsen for det? Derfor vil jeg gerne tage denne køreplan op, som man nu taler så meget om.

Og så vil jeg lige i parentes gøre opmærksom på, at der ikke blot er blevet nedsat et udvalg til at lave en ny forfatning for Sydafrika, men at man arbejder ganske enormt ihærdigt på det. Jeg tror ikke, der er nogen her i Folketinget, der er i tvivl om, hvad det er, der er problemet. Det er at få folk til at sidde stille, mens de sidder rundt om bordet og diskuterer, for at sige det meget firkantet. Der er i hvert fald en enkelt fra ANC, der hele tiden løber ud og kommer med modstridende oplysninger.

Jeg synes, det er væsentligt, hvis ikke vi her og nu kan ophæve alle de fjollede sanktioner, så i det mindste at komme frem til en køreplan, vi kan leve med, således at vi ikke ustandselig skal have denne debat, hvor det er så nedværdigende for det danske Folketing, at vi end ikke ved, hvad der sker i et land, som vi har sanktioner over for.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

Jeg vil bare kort spørge fru Agnete Laustsen, om ikke der er tale om apartheid, når man i grundloven skelner mellem racer i forhold til, hvem der har stemmeret eller ikke stemmeret.

Jeg vil også spørge fru Agnete Laustsen, om hun ikke tror, at apartheidelementerne i jordlovene, i uddannelsessystemet og andre steder ville have været til stede, hvis ikke apartheidlementet havde været i den nuværende sydafrikanske grundlov.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Ole Espersen har ordet for en kort bemærkning.

Jeg tror, medlemmerne må give mig ret i, at det ikke er hensigtsmæssigt at afvikle en diskussion af denne art som korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg har bemærket, at ingen af dem, der har svaret, efter at jeg havde ordet, har besvaret mit spørgsmål: Hvor hører de sortes stemmeret til i den noksom bekendte køreplan? Det ønsker man ikke at svare på.